

Tomaszów Mazowiecki, dnia 15 maja 2023 r.

*pan
M. Jodłowski
Rady
Tomaszowa
Tomaszów Mazowiecki
Przewodniczący Rady Miejskiej
Krzysztof Kuchta*

**PREZYDENT MIASTA
Tomaszowa Maz.**

Pan
Krzysztof Kuchta
Przewodniczący Rady Miejskiej
Tomaszowa Mazowieckiego

**BIURO
RADY MIEJSKIEJ
w Tomaszowie Maz.**

*16.05.2023
(216)*

Spis

Znak sprawy: WAK.0003.22.2023

W odpowiedzi na interpelację radnego Pana Michała Jodłowskiego, złożoną w dniu 12 kwietnia 2023 roku, dotyczącą inwestycji na terenie Cmentarza Miejskiego przy ul. Dąbrowskiej uprzejmie informuje.

Dot. pkt 1 „Przeprowadzenie inwentaryzacji grobów (m.in. spis z natury, dokumentacja fotograficzna, ewidencjonowanie nagrobków) i stworzenie bazy osób pochowanych na tomaszowskim cmentarzu. To narzędzie dostępne dla mieszkańców, pasjonatów, historyków a także samej administracji cmentarza. Tego typu rozwiązania funkcjonują na wielu cmentarzach w Polsce, m. in. na cmentarzu komunalnym w Opocznie”.

W sierpniu 2018 r. podjęto prace dotyczące realizacji zamówienia polegającego na opracowaniu „Planu zagospodarowania funkcjonalno – przestrzennego Cmentarza Miejskiego przy ul. Dąbrowskiej 71/81 w Tomaszowie Mazowieckim wraz z opracowaniem inwentaryzacji istniejących na cmentarzu grobów (z podziałem na kwatery, rzędy z zachowaniem numeracji grobów) oraz pełną inwentaryzacją istniejącego drzewostanu”. W grudniu 2018 r. wykonano wymieniony wyżej dokument. W ramach umowy wykonano również wersję elektroniczną całego dokumentu, w tym także inwentaryzację grobów w formie tabelarycznej sporządzoną w oparciu o spis z natury. Wersja elektroniczna jest na bieżąco uaktualniana i w każdej chwili gotowa do wykorzystania przy tworzeniu bazy osób pochowanych na cmentarzu służącej mieszkańcom do na przykład wyszukiwania lokalizacji ich grobu.

Podczas opracowania dokumentu rozważano możliwość wykonania zdjęć nagrobków. Ostatecznie odstąpiono od tego pomysłu z uwagi na zbyt duże koszty tego przedsięwzięcia, a poza tym nie każdy dysponent grobu wyrazi chęć upubliczniania wizerunku nagrobka ustawionego na jego grobie.

Dot. pkt 2 *„Utworzenie systemu informatycznego w zakresie administrowania zinwentaryzowanym zasobem cmentarnym, umożliwiającym sprawne zarządzanie w tym terminowe rozliczanie opłat”.*

System informatyczny w zakresie administrowania funkcjonuje na cmentarzu. Jednak zawsze podstawą wszystkich procedur związanych z ustalaniem dysponenta grobu czy wnoszenia opłat są dokumenty źródłowe znajdujące się aktach osób pochowanych. Ponadto w ustawie z dnia 31 stycznia 1959 r. o cmentarzach i chowaniu zmarłych (Dz. U. t.j. z 2020 r. poz. 1947, z 2022 r. poz. w art. 10 ust 1 zawarto zamknięty katalog osób posiadających prawo pochowania zwłok ludzkich i to te osoby posiadając prawo do grobu mają w związku z tym, zgodnie z art. 7 ust 2, obowiązek przedłużania prawa do grobu. Obowiązek taki nie spoczywa na zarządcy cmentarza. Zarządca ma natomiast prawo po upływie 20 lat i jednego roku karencji do likwidacji grobu w przypadku nieprzedłużenia prawa do tego grobu lub w przypadku niezłożenia zastrzeżenia likwidacji grobu. Konsekwencją złożenia zastrzeżenia jest wniesienie opłaty za przedmiotowy grób. Zastrzeżenie ma skutek na kolejne 20 lat i może być przedłużone.

Dot. pkt 3 *„Stworzenie dogodnych warunków dla mieszkańców miasta odwiedzających swoich bliskich na cmentarzu poprzez powiększenie terenu oraz zapewnienie odpowiedniej ilości miejsc parkingowych”.*

Cała powierzchnia cmentarza obejmuje 11, 9222 ha. Zgodnie z inwentaryzacją grobów - obecnie na Cmentarzu znajduje się ponad 7 600 grobów i jest pochowanych około 12 400 osób co stanowi około 2/3 całego terenu cmentarza. Na przestrzeni ostatnich czterech lat udostępniono 427 nowych miejsc do pochówku. Do wykorzystania pod pochówki, nowe aleje i miejsca ustawień pojemników na odpady pozostaje jeszcze 3, 5 ha. Jednakże biorąc pod uwagę nakład pracy i funduszy w perspektywie kilku kolejnych lat można podjąć

rozmowy z Lasami Państwowymi w celu pozyskania w przyszłości kolejnych powierzchni z przeznaczeniem pod nowe miejsca pochówku.

Inwestycja związana z przebudową drogi w ciągu ulicy Dąbrowskiej od skrzyżowania z ulicą Bema jest inwestycją Powiatu Tomaszowskiego. Na tą chwilę wykonana została jedynie dokumentacja projektowa. Natomiast kiedy i czy w ogóle prace się rozpoczną nie ma wiążących informacji. Jeżeli projekt wejdzie do realizacji to po przebudowie dostępnego obecnie parkingu funkcjonować będą 82 miejsca parkingowe, w tym 4 dla osób niepełnosprawnych. Po przeciwnej stronie ulicy zlokalizowany będzie natomiast ciąg pieszo – rowerowy.

Dot. pkt 4 „Zapewnienie koszy i kontenerów do segregowania odpadów”.

W 2017 r. wszedł w życie Wspólny System Segregacji Odpadów (WSSO), obowiązujący na terenie całego kraju. Zgodnie z tym systemem należy oddzielać surowce od odpadów, które nie nadają się do powtórnego przetworzenia. W związku z tym segregacji podlegają odpady opakowaniowe z grupy, podgrupy 15 01 i między innymi rodzaju 01 - opakowania z papieru i tektury, 02 - opakowania z tworzyw sztucznych, - 07 opakowania ze szkła.

Odpady wytwarzane na cmentarzu w ramach jego działalności zakwalifikowane są do grupy i podgrupy 20 02 - odpadów komunalnych z ogrodów i parków (w tym z cmentarzy) i rodzaju 01 - innych nie ulegających biodegradacji.

Na cmentarzu nie jest prowadzona segregacja odpadów. Odpady cmentarne stanowią bardzo trudną do rozdzielania mieszaninę śmieci o silnym stopniu zakopcenia i zabrudzenia parafiną z rozgrzanych pozostałości wkładów do zniczy. O braku prowadzenia segregacji zniczy decyduje jednak fakt, że nie jest to frakcja odpadów objętych obowiązkiem segregacji. Są to odpady zmieszane nie podlegające biodegradacji, których jedyną formą utylizacji jest ich składowanie na składowisku. Koszt oczyszczenia tego rodzaju odpadów w celu ich ponownego wykorzystania jako surowca wtórnego jest zbyt wysoki a czasem wręcz niemożliwy do uzyskania w procesach technologicznych stosowanych obecnie w hutach szkła czy firmach produkujących opakowania spożywcze czy kosmetyczne. Z uwagi na skład chemiczny (uzyskany w procesie wytwarzania ze stłuczki opakowaniowej w hucie szkła czy w procesie wytwarzania opakowań z tworzyw sztucznych) nie są to surowce wtórne.

Segregacji podlega, w świetle obowiązującego prawa, frakcja odpadów opakowaniowych ze szkła zbieranych selektywnie w grupie, podgrupie i rodzaju 15 01 07, czyli opakowania szklane: butelki i słoiki wykonane ze szkła sodowo – wapniowo – krzemowego. Są one po ich zebraniu segregowane na szkło białe i kolorowe (jeżeli nie są te rodzaje opakowań szklanych zbierane odrębnie). Następnie wytwarzana jest stłuczka opakowaniowa kupowana przez huty szkła. Wytworzone w hucie, między innymi, szklane elementy zniczy (zawsze wzbogacone przez dodawanie ołowiu oraz barwników) następnie kupowane są przez firmy produkujące znicze i w połączeniu z elementami plastikowymi sprzedawane. Właśnie dodatek ołowiu i wszelkiego rodzaju barwników dyskwalifikuje trwale szklane odpady pozniczowe jako stłuczkę szklaną opakowaniową wykorzystywaną jako surowiec wtórny przez huty szkła.

Każdy inny rodzaj szkła poza opakowaniowym jest oddawany na składowisko niezależnie od stopnia wysegregowania jako inne odpady komunalne (grupa 20 03) lub jako odpady drewna, szkła i tworzyw sztucznych (grupa 17 02) ponieważ nie stanowi surowca wtórnego.

W przypadku segregacji odpadów z tworzyw sztucznych segregacji podlegają tylko opakowania z tworzyw sztucznych (grupa 15 01). Każdy inny rodzaj odpadów z tworzyw sztucznych jest oddawany na składowisko niezależnie od stopnia wysegregowania jako inne odpady komunalne (grupa 20 03) lub jako odpady drewna, szkła i tworzyw sztucznych (grupa 17 02) ponieważ nie stanowią surowca wtórnego poprzez dodawanie w trakcie procesu wytwarzania dodatków, które dyskwalifikują trwale tę grupę odpadów jako surowce wtórne w procesie produkcji opakowań spożywczych czy kosmetycznych lub chemii gospodarczej.

Wymuszanie segregacji odpadów na cmentarzu z uwzględnieniem szkła, metalu, tworzyw sztucznych, wkładów do zniczy jest fikcją, nie spełnia ona bowiem głównej przesłanki wynikającej z idei segregacji jaką jest zmniejszenie wykorzystywania surowców naturalnych. W podawanych informacjach o prowadzonej segregacji odpadów na cmentarza w innych miastach zawarte jest przekłamanie. Te wysegregowane odpady nie spełniają podstawowej przesłanki segregacji jaką jest pozyskanie surowców wtórnych do ponownego ich wykorzystania w celu produkcji opakowań ze szkła, tworzyw sztucznych czy papieru i tektury. Zebrane w innych miastach odpady pozornie wysegregowane i tak trafiają na wysypisko odpadów jako odpady zmieszane komunalne i nie są poddawane procesowi segregacji. Ustalenia potwierdzono w instalacji funkcjonującej w Krakowie.

Na cmentarzu, w miarę możliwości, prowadzona jest segregacja na frakcję suchą i mokrą. Jednak i tutaj należy wyrazić zastrzeżenie, że dysponenci grobów odwiedzający swoich zmarłych i sprzątający groby bliskich nie przychodzą na cmentarz z narzędziami umożliwiającymi rozdzielenie wyrzucanych wiązanek na frakcję suchą i mokrą. Segregacja odbywa się w godzinach pracy cmentarza i jest prowadzona przy dużym nakładzie pracy i czasu pracowników cmentarza.

Dwukrotnie, w 2019 i 2021 roku przeprowadzono test polegający na ustawieniu pojemników odpowiednio oznakowanych na odpady biodegradowalne w celu ocenienia stopnia wysortowania wyżej wymienionych odpadów przez osoby odwiedzające swoich bliskich na cmentarzu.

Oba oznaczone pojemniki na odpady biodegradowalne wypełnione były potłuczonymi zniczami i zużytymi wkładami do zniczy. Stopień wysegregowania żądanej frakcji odpadów był zerowy. W związku z powyższym odstąpiono od ustawiania pojemników na bioodpady.

Ponadto z obserwacji wynika, że bardzo wskazana jest wzmożona edukacja ekologiczna w zakresie segregacji odpadów. Jest to warunek konieczny dla osiągnięcia celu jakim jest segregacja odpadów na cmentarzu ale tylko z uwzględnieniem podziału na frakcje suchą i mokrą.

Powyzsze informacje przekazuję po ustaleniu stanu faktycznego na instalacjach odbioru, w hutach szkła oraz w firmach produkujących opakowania plastikowe.

PREZYDENT MIASTA
Marcin Witko

